

HAMSHIRALIK JARAYONIDA YORDAM BOSQICHLARI.

Bozorova Mexriniso
Mamarajabova Zariniso

*Respublika o'rta tibbiyot va farmasevtika xodimlarini malakasini oshirish va ularni
ixtisoslashtirish markazi Termiz filiali o'qituvchilari.*

1. Ma'lumot to'plash (Hamshiralik tekshiruvi) Maqsadi: bemorning jismoniy, ruhiy, ijtimoiy va ma'naviy holatini o'rganish, sog'lig'iga ta'sir qiluvchi omillarni aniqlash. Bu bosqichda bemorga individual yondashuv asosida ma'lumot yig'iladi. Ma'lumot manbalari: Subyektiv ma'lumotlar: bemorning o'zi aytgan holatlari (og'riq, uyqusizlik, ishtaha yo'qligi va h.k.) Obyektiv ma'lumotlar: hamshira tomonidan kuzatilgan yoki o'lchangan belgilar (harorat, bosim, puls, nafas, teri holati va h.k.) Ma'lumot yig'ish usullari: 1. Suhbat — bemor, qarindoshlari yoki parvarish qiluvchilar bilan. 2. Kuzatish — bemorning holatini, harakatini, ruhiy kechinmalarini ko'zdan kechirish. 3. Fizik tekshiruv — tana harorati, yurak urishi, nafas olish, arterial bosim va hokazolarni o'lchash. 4. Hujjatlarni o'rganish — tarix kasalligi, analizlar, shifokor yozuvlari. Natija: bemor holatini to'liq baholash uchun asos yaratiladi. ---

2. Hamshiralik tashxisini qo'yish Maqsadi: to'plangan ma'lumotlar asosida bemorning hozirgi yoki kutilayotgan sog'liq muammolarini aniqlash. Hamshiralik tashxisi — bu shifokor tashxisidan farqli ravishda bemorning ehtiyojlari va muammolariga asoslanadi. Tashxis turlari: 1. Amaldagi muammo: bemorda mavjud holat (masalan, og'riq, isitma, nafas qisilishi). 2. Potensial muammo: yuzaga kelish xavfi bo'lgan holat (masalan, yara chiqish xavfi, yiqilish xavfi). 3. Sog'lomlikka yo'naltirilgan tashxis: bemorning sog'lom hayot tarzini davom ettirishga tayyorligi. Misol: Shifokor tashxisi: "Bronxit." Hamshiralik tashxisi: "Yo'tal tufayli nafas olish qiyinlashuvi." ---

3. Rejalashtirish Maqsadi: aniqlangan muammolarni bartaraf etish yoki yengillashtirish uchun aniq rejalar tuzish. Rejalashtirish bosqichlari: 1. Maqsadni aniqlash: bemorning holatini yaxshilash uchun aniq, o'lchovli maqsad belgilanadi. Masalan: "Bemor 2 kun ichida nafas olishda og'riq sezmaydi." 2. Natijani baholash mezonlari: maqsadga erishish belgilari (masalan, puls va nafas normallashadi). 3. Hamshira harakat rejasini tuzadi: bajariladigan ishlar, ularning ketma-ketligi va muddati belgilanadi. 4. Resurslarni belgilash: asboblari, dori vositalari, vaqt va yordamchi xodimlar aniqlanadi. ---

4. Hamshiralik aralashuvini amalga oshirish Maqsadi: rejalashtirilgan tadbirlarni hayotga tatbiq etish — ya'ni bemorga amalda yordam ko'rsatish. Aralashuv turlari: 1. Mustaqil aralashuvlar — hamshira o'zi mustaqil bajaradi: bemorning gigiyenasini ta'minlash, yotgan holatini o'zgartirish, issiqlikni pasaytirish choralari, psixologik qo'llab-quvvatlash. 2. Shifokor ko'rsatmasi bilan bajariladigan aralashuvlar: dori vositalarini yuborish, muolajalarni o'tkazish, infuziya yoki in'eksiya qilish. 3.

Hamkorlikdagi aralashuvlar: shifokor, fizioterapevt, psixolog bilan birgalikda olib boriladigan ishlar. Bu bosqichda hamshira quyidagilarga e'tibor beradi: bemorning xavfsizligi, dori-darmonlarning to'g'ri dozasi, aseptika va antiseptika qoidalari, bemor bilan doimiy aloqa. ---

5. Baholash (natijani tahlil qilish) Maqsadi: bajarilgan hamshiralik parvarishi samaradorligini aniqlash. Baholash bosqichlari: 1. Bemor holatidagi o'zgarishlar kuzatiladi. 2. Rejalashtirilgan maqsadlarga erishilganmi yoki yo'q, aniqlanadi. 3. Agar natija kutilgan darajada bo'lmasa, yangi reja tuziladi. 4. Bemorning holati va muammolari qayta ko'rib chiqiladi. Misol: Maqsad: "Bemor 3 kun ichida isitmadan holi bo'ladi." Natija: "2 kun ichida tana harorati 36,8°C bo'ldi." → Maqsadga erishildi. --- Hamshiralik jarayonining mohiyati Bu tizim bemorni markazga qo'yadi — ya'ni individual yondashuv. Hamshiraning kasbiy mustaqilligini oshiradi. Parvarish sifatini oshiradi va sog'ayishni tezlashtiradi.

Tibbiy jamoada hamkorlikni ta'minlaydi. ---

Xulosa Bosqich Maqsadi Natijasi 1. Ma'lumot to'plash Bemor holatini o'rganish To'liq ma'lumot bazasi 2. Tashxis qo'yish Muammolarni aniqlash Hamshiralik tashxisi 3. Rejalashtirish Maqsad va rejalarni belgilash Harakat dasturi 4. Aralashuv Amaliy yordam ko'rsatish Parvarish amalga oshiriladi 5. Baholash Samaradorlikni tahlil qilish Reja tuzatish yoki yakunlash

ADABIYOTLAR:

1. "Hamshiralik ishi asoslari" – Tibbiyot kollejlari uchun darslik. / Tahrir hay'ati: S. Abdukarimova, M. Yusupova. – Toshkent: O'zbekiston nashriyoti, 2021.
2. "Laboratoriya diagnostikasi" – Oliy hamshiralik ishi yo'nalishi uchun o'quv qo'llanma. / Sh. Yo'ldosheva, D. Ro'ziyeva. – Toshkent: Ilm Ziya, 2020.
3. "Klinik laboratoriya ishlari" – O'quv qo'llanma. / N. Sodiqova, M. Hasanov. – Toshkent tibbiyot akademiyasi, 2019.
4. O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligi. "Laboratoriya xizmati bo'yicha gigiyena va xavfsizlik qoidalari". – Me'yoriy-uslubiy qo'llanma, 2022.
5. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi. "Tibbiyot laboratoriyalarini tashkil etish bo'yicha sanitariya normalari va qoidalari" (SanPiN). – Toshkent